

Men jag vågar och vill icke bedja eller råda. A. M(eurman) måste sjelf pröfva den ekonomiska sidan.

Min åsigt är, att om bladet går, det skall blifva Redaktörens egendom. Eljest har det ingen säker framtid,

Bidragare hafva naturligtvid intet honorar. Gamla aktiebolag m. m. skola stryka öfver saldo och rättigheter. Allt uppställas Novo Conto.

tillgifvet
J. V. S:n

10 d. 12/10 76.

371 Z. TOPELIUS – J. V. SNELLMAN 26.X 1876 HUB, JVS handskriftssamling

till J. V. S.

20 Jag har öfverlagt saken med den samvetsgrannhet jag är skyldig en fosterländsk vitalfråga och Bror Snellmans vänskapsfulla tillmötesgående. Missförstå mig icke, om jag, oberedd vid det första meddelandet, kommer till ett annat resultat för min personliga medverkan, utan att ändra åsigt om företaget i och för sig.

Ja, utan tvifvel, bladet är väl behöfligt, och jag önskar, att det må kunna motse en säkrare framtid, än dess föregångare. Morgonbladet har icke förstått sin ställning in partibus infidelium.

Se här de skäl, som hindra mig att utlofva en bestämd medverkan uti det nya bladet.

30 Utan min förskyllan står jag nu i två år på en plats, som binder mina händer. Det är icke skickligt, att Universitetets rektor skrifver följetoner i dagbladen och kritiseras af ungdomen. Jag har afböjt och afböjer allt sådant under dessa två år både för Sverige och Finland,

Jag fick pluralitet i Consistorium för att intet parti kunde genomdrifva sin kandidat och för att jag icke var en partiman. Huru skulle jag nu uppträda i en partiorgan? Som rektor skall jag döma emellan hetsiga partier, såsom jag just dessa dagar dömer mellan majoriteten och minoriteten i Österbottniska Afdelningen. Huru kan denna ställning förenas med en medverkan i det nya Morgonbladet? Afgör jag en fråga till förmån för finskan, jäfvas jag af den andra sidan som part.
40 Afgör jag den åter till förmån för svenskan, så skall man tro, att jag vänder kappan på båda axlarna.

Min enda styrka och min enda möjlighet att verka något är min oberoende, partilösa ställning. Det är känt, att jag står i venstra centern och lutar åt finskan, men det är också bekant, att jag ingenting begär, hvarken från höger eller venster, hvarken uppifrån eller nedifrån.

Centras lott är den föga tacksama att skuffas från båda sidor och räknas till beskedlighetsmakarne. Detta bekymrar, mig föga; jag är öfvertygad om att en center behöfves och att framtiden tillhör dess
50 opinion. Min ställning har alltid varit förmedlande, och den vill jag bibehålla.

Huru varsamt vi än må reservera våra opinioner för oss, blifva vi dock alltid ansedde för solidariska med det blad, i hvilket vi skrifva som medarbetare. Det kan icke betviflas, att ju det nya bladet, liksom det förra, skall utsättas för en pression, som, åtminstone tidtals,

intvingar ultra åsichter deri. Bror Snellman tror sig kunna upprätthålla moderationen. Jag tror också, att om någon kan göra det, är det J. V. S. Men det står icke i mänsklig makt. Strömmen är för stark, pendeln svänger sin bana ut, och äfven J. V. S. skall öfverflyglas. Det nya bladet skall blifva en organ för de ungas opinioner, ej för de gamlas. Landtdagen förestår och blir stormig. Huru kan det förekommas, att ovädren urladda sig i det nya bladet och der förvärras utaf Censuren? Kunna vi kämpa emot naturlagarna?

Min ställning till frågan blir således den obundna, att sannolikt tid efter, annan uppträda der som insändare af en uppsats, – ett nog magert löfte, men som icke bör inverka på bladets bestånd. Z. Topelius har för ofta blifvit begagnad som metkrok i prenumerantfisket, för att denna signatur mera skulle göra någon effekt, – och ginge han nu med, skulle han med rätta anses förd uti släptåg. Med J. V. S. är det annat – han har aldrig följt i släptåg med någon dödlig – hans auktoritet framträder åter första gången, sedan ett fjerdedels sekel i pressen, och detta är ensamt nog för saken, om också ej nog för den som bär bördan.

Z. T.

26 Okt. 76.

P. S. Det vore rådligt att låta det nya bladet förändra namn.

372 J. V. SNELLMAN – Z. TOPELIUS 26.X 1876 HUB, Coll. 244

K(äre) B(roder).

Anförda skäl kan jag icke underkänna, ehuru jag kommit i *Boccaedo* genom att redan lofva Ditt biträde.

Men jag skrifver detta i annan sak, förtröstande, att Du icke illa upptager min inblandning.

Döm icke i Afdelningsgräl. Låt först kurator (icke Inspektor) sammankalla möte och tvinga munsjörerna till reson,

1:o Det är simpelt att klaga hos Rektor. Så dåligt har det aldrig förut stått till hos Österbottningarne. 2:o Pluralitetens beslut skall lydast. Den det ej gör är en dålig medborgare. ||N. B. I fritt samhälle. Den, som vägrar, duger blott för absolutistiskt regemente och – käppen.|| Men 3:o En pluralitet, som icke afser minoritetens billiga fordringar och jemkar, är en tyrannisk makt, som drifver till uppror. 4:o Fäller Rektor i nödfall dom på stället i form af »min åsigt»; och de rätta sig nog derefter, emedan de veta, att den officiella åsigten blir densamma som den officiösa.

Vänskapsfullt
J. V. S:n

d. 26/10 76.

P. S. Kan ej underlåta angående »Centrum.»

Ett centerparti skall hafva ett program och arbeta för dess förverkligande.

Om endast talar för moderation och fred – är det de Neutralas parti. Segrar aldrig, i all verdens tid.